No.1397/H/EB

7.6.49

Bijeenkomst "Consultative Group of Ministers", Parijs,

3 en 4 Juni 1949.

========

De agenda omvatte een bespreking van de vooruitgang welke bereikt was met betrekking tot het plan van actie, dat was vastgesteld door de groep Ministers in de bijeenkomst van 4 tot 8 Maart 1949 (zie verslag Regeringscommissaris, toegezonden aan de R.E.A. d.d. 17 Maart 1949, No.1160/H/EB) en het Europese handels- en betalingsverkeer. De Voorzitter Spaak stelde voor eerst het tweede punt van de agenda te behandelen.

Vóór de discussie was door Sir Stafford Cripps een memorandum ingediend, dat Minister Stikker bereikte de avond voor zijn vertrek naar Parijs (Bijlage I) en voorts een memorandum van de Franse delegatie dat tijdens de conferentie werd gedistribueerd (Bijlage II).

De permanent in Parijs zetelende commissies waren in feite vastgelopen met betrekking tot de vraagstukken van het inter-Europese handels- en betalingsverkeer. Wat het inter-Europese betalingsverkeer betreft dient voor 30 Juni a.s. een besluit te worden genomen, omdat dan de bestaande conventie voor het inter-Europese betalingsverkeer afloopt. Het zoveel mogelijk vrij maken van het inter-Europese handelsverkeer houdt hiermede natuurlijk nauw verband, doch op dat punt was men wel aan de datum van 30 Juni 1949 gebonden. Wat het betalingsverkeer betreft waren er sterke tegenstellingen, die wat de uitersten betreft gekenmerkt werden door de Engelse en de Belgische opvattingen. Engeland, Frankrijk en Noorwegen stonden wat het betalingsverkeer betreft dicht bij elkaar. Belgie, de Bizone, Nederland, Oostenrijk, Griekenland en Zwitserland stonden dichter bij elkaar of wilden wel een gemengd systeem aanvaarden. Engeland wenste absolute zekerheid te krijgen over het dollarsteun bedrag, waarover het kan beschikken (inclusief conditional aid); zodra deze zaak geregeld zou zijn zou Engeland de trekkingsrechten der debiteurlanden willen vaststellen met dien verstande, dat deze tijdens de looptijd der overeenkomst in overleg zouden kunnen worden veranderd. Verder wenste Engeland vast te leggen, dat in het inter-Europese verkeer niet in goud of dollars behoefde te worden afgedekt. Belgie wenste zich op het laatste punt niet te binden. Bovendien wenste Belgie (en de landen die op dit punt met Belgie acccord waren) mede te werken aan een systeem, waarbij slechts een deel der trekkingsrechten gefixeerd zou worden en de rest der trekkingsrechten transferabel zou worden.

Daarnaast had Belgie geen bezwaar tegen de Amerikaanse wens een dollar-pool in te stellen, waardoor een deel der trekkingsrechten zelfs convertibel in dollars zou worden. Het is niet mogelijk gebleken over deze punten overeenstemming te krijgen. Het kernpunt bleek bovendien nog daarin te bestaan dat Belgie (alsmede Zwitserland) in zijn handelsverkeer met de deelnemende landen een groter export-surplus

Archief Min. Fin. 6e Afd. ABB., 1260 (OEEC), doos 16

© Ministerie van Financiën / Generale Thesaurie, Den Haag, inv. nr. 1260 (OEEC)
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/G00382

heeft dan zijn dollar-deficit met het Westelijk Halfrond bedraagt. Belgie trok daaruit de conclusie dat het aanspraak mocht maken op een groter bedrag aan conditional dollar-hulp dan zijn deficit met Amerika bedraagt. Hiertegen nu verzetten Engeland, Noorwegen en Portugal zich. Minister Stikker nam het standpunt in, dat ook door de Fransen gedeeld werd, dat de standpunten van de debiteuren en van de crediteuren beide een gerechtvaardigde grondslag hadden, zodat hier een middenweg gevonden zou moeten worden.

Wat het vrijmaken van het inter-Europese handelsverkeer betreft, zo manifesteerde zich vooral een Engels-Franse tegenstelling. De Engelsen verklaarden zich bij monde van Sir Stafford Cripps bereid door autonome maatregelen de invoer van een groot aantal artikelen vrij te maken door een stelsel van "general open licences". Men zou deze zomer met dit stelsel kunnen beginnen,tegen het einde van het jaar zou 50% van de invoer voor particuliere rekening in Engeland vrij kunnen zijn. De artikelen waarop dit stelsel zou worden toegepast waren voedingsmiddelen, eindfabrikanten, machines en grondstoffen. Om dit stelsel te kunnen doorvoeren moest Engeland echter twee voorwaarden stellen. In de eerste plaats zouden de Verenigde Staten bereid moeten zijn art.9 van het Anglo American Loan Agreement buiten werking te stellen (dit houdt in, dat Engeland niet jegens de Verenigde Staten mag discrimineren). In de tweede plaats zou in het inter-Europese verkeer geen betaling in goud of dollars gevraagd mogen worden.

Engeland stelde voor dat deze unilaterale methode van vrijmaking van het Europese handelsverkeer ook door de andere landen zou worden gevolgd. Een systeem van multilaterale onderhandelingen op dit gebied zou volgens Cripps te veel tijd kosten. De Fransen daarentegen namen het standpunt in, dat de Europese landen een gezamenlijke lijst van goederen zouden moeten opstellen, waarvoor het inter-Europese verkeer vrij zou zijn. Deze lijst zou alleen gelden voor de aan het Marshall-plan deelnemende landen. Een eerste lijst zou 1 October 1949 gereed moeten zijn. Voorts zou men zich moeten verplichten op 1 Juli 1951 alle quantitatieve restricties in het inter-Europese handelsverkeer op te heffen. Tijdens de debatten deed Minister Stikker het volgende voorstel:

a) Ieder deelnemend land stelt autonoom een lijst op van artikelen waarvoor de invoer door een systeem van "general open licences" of "declaration licence" wordt vrijgegeven.
b) De council zal moeten nagaan in hoeverre de deelnemende landen een voldoende bijdrage leveren.
c) Na dit onderzoek zal nagegaan moeten worden of door multilaterale onderhandelingen een gezamenlijke lijst kan worden opgesteld, inhoudende dus de verplichting die men gezamenlijk op zich neemt.
d) De leden zullen overeen moeten komen geen kunstmatige maatregelen te nemen, waardoor het bereikte ongedaan wordt gemaakt.
e) Snelle actie is nodig omdat er reeds berichten zijn, dat bilaterale onderhandelingen weer moeilijker worden omdat men buitenlandse concurrentie begint te vrezen.
f) Bij bilaterale bespreking zal men geen verlagingen moeten toepassen op bestaande contingenten.

Ook het debat over het handelsverkeer dreigde vast te lopen. Vrijdagmiddag 3 Juni werd derhalve besloten, dat:

1e. 's avonds de plaatsvervangers van de Ministers een richtlijn voor het Executive Committee zouden voorbereiden over de vrijmaking van het inter-Europese handelsverkeer, uitgaande van de gedachte dat een regeling voor het betalingsverkeer zou kunnen worden gevonden.

2e. De Ministers Spaak, Cripps. Petsche en Ambassadeur Harriman, zouden Zaterdagmorgen bijeenkomen om na te gaan of zij een voorstel over het betalingsverkeer zouden kunnen voorbereiden.

De groep Ministers kwam op Zaterdagmiddag 4 Juni weer bijeen.

Allereerst werd besproken een concept besluit over het inter-Europese handelsverkeer. Men werd het eens over document CGM(49)15(Final) d.d. 4 Juni 1949, hetwelk als bijlage II bij dit verslag is gevoegd. Van de denkbeelden die van Nederlandse zijde geopperd werden werd een goed deel overgenomen. Het Executive Committee zal deze zaak nu verder moeten uitwerken. Het document zal worden voorgelegd aan de landen, welke niet aan de conferentie deelnamen, daarna zal het worden gepubliceerd.

Wat het vraagstuk van het inter-Europese betalingsverkeer betreft zijn de drie Ministers hiervoor genoemd en Harriman het niet volledig eens geworden. Zij hebben een voorstel aan de groep gedaan, hetwelk door de heer Spaak als volgt werd geresumeerd:

a) Het wordt gewenst geacht dat op 1 Juli 1949 weer een inter-Europese betalingsovereenkomst voor een jaar tot stand komt.

b) Het payments-committee zal zijn werkzaamheden weer hervatten.

c) Allereerst zal getracht worden of terzakevan het Belgische probleem een oplossing kan worden gevonden, te dien einde zullen de vertegenwoordigers van de vier hiervoor genoemde autoriteiten een suggestie aan het payments committee doen. Deze suggestie omvat:

1. Belgie heeft een groter surplus in Europa dan het deficit in Amerika betreft. Men zal allereerst de omvang van dit vraagstuk onderzoeken.
2. Men zal nagaan op welke wijze aan Belgie een grotere dollar-hulp gegeven zal worden dan het deficit van Belgie met het Westelijk Halfrond bedraagt.
3. Mocht het extra bedrag niet voldoende zijn om voldoende trekkingsrechten toe te kennen, dan zal het verschil gedeeltelijk door Belgische credieten aan de debiteuren en door anderzijds gedeeltelijke goud of dollarbetaling van de debiteuren aan Belgie gedekt worden.
4. Nagegaan zal worden in hoeverre een systeem van transferabiliteit van trekkingsrechten de omvang van de goud en dollarbetalingen zal kunnen beïnvloeden.

d) Als het payments committee binnen 14 dagen geen overeenstemming heeft bereikt zal dit aan de President van O.E.E.C. (Spaak) worden gerapporteerd. Deze zal nagaan in hoeverre het meningsverschil een nieuwe bijeenkomst van de Consultative Group of Ministers wenselijk maakt of dat eventueel met contact tussen de vier kan worden volstaan. Wanneer deze weg wordt gevolgd doet dit echter niets te kort aan het feit dat de Council (alle landen) uiteindelijk te beslissen zullen hebben.

Hoewel de moeilijkheden dus nog wel zullen komen, was hiermede een impasse voorlopig overbrugd. De andere meningsverschillen over het systeem van trekkingsrechten zijn nog niet opgelost. Mocht het Belgische probleem echter kunnen worden opgelost, dan is de kans op een integrale oplossing veel gunstiger.

Nadat de conferentie het grootste deel van zijn tijd aan deze zaken had besteed bracht de Secretaris-Generaal verslag uit over de andere werkzaamheden. Nieuws leverde dit niet op. Wel bleek dat ten aanzien van het plan van actie nog weinig vorderingen waren gemaakt. Bovendien bleken slechts 5 landen (waaronder Nederland) hun programma 1949/50 te hebben ingediend.

Ten slotte zij nog een enkele opmerking gemaakt over de resultaten van deze bijeenkomst.

Het stuk over het inter-Europese handelsverkeer blijkt een bruikbaar stuk te zijn. Indien het verdrag over de pré-union tot stand komt heeft de Benelux reeds een eerste bijdrage geleverd.

Wat het Belgische probleem betreft zo hebben onze Belgische vrienden het volgende in hun hoofd.

Belgie schat het surplus in Europa op $ 450 millioen (daarin is voor Nederland opgenomen $ 177 millioen). Het deficit met het Westelijk Halfrond wordt door Belgie geschat op $ 250 millioen. Het verschil ad $ 200 millioen zou als volgt gedekt kunnen worden:

a) extra conditional aid $ 100 millioen.
b) U.K. bijdrage in goud " 50 "
c) Belgische lening aan Engeland " 50 "

Belgie geeft toe dat dit slechts illustratieve cijfers zijn. Men hoopt van Belgische zijde dat Nederland een zo groot trekkingsrecht zou krijgen, dat een lening van Belgie aan Nederland onder de pré-union niet meer nodig zou zijn. Indien dit gelukken zou, zou dit voor Nederland natuurlijk aanvaardbaar zijn. De Belgen zijn op dit gebied echter steeds geneigd optimist te zijn. Het valt echter niet te ontkennen, dat Belgie er beter voor is komen te staan en dat dit onze positie eerder gunstig dan ongunstig kan beïnvloeden. De moeilijkheden bij de komende besprekingen mogen echter niet worden onderschat.

De Regeringscommissaris,

Dr.H.M.Hirschfeld.

's-Gravenhage, 7 Juni 1949.

S-80-168-60-6-'49